

Trosglwyddiad sero net dan arweiniad awdurdod lleol

Cyflwyniad

Mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) yn cydgysylltu rhaglen gymorth ar gyfer pontio ac adfer yn yr hinsawdd. Y bwriad yw helpu awdurdodau lleol i gyflawni uchelgais Llywodraeth Cymru am sector cyhoeddus sero net yng Nghymru erbyn 2030.

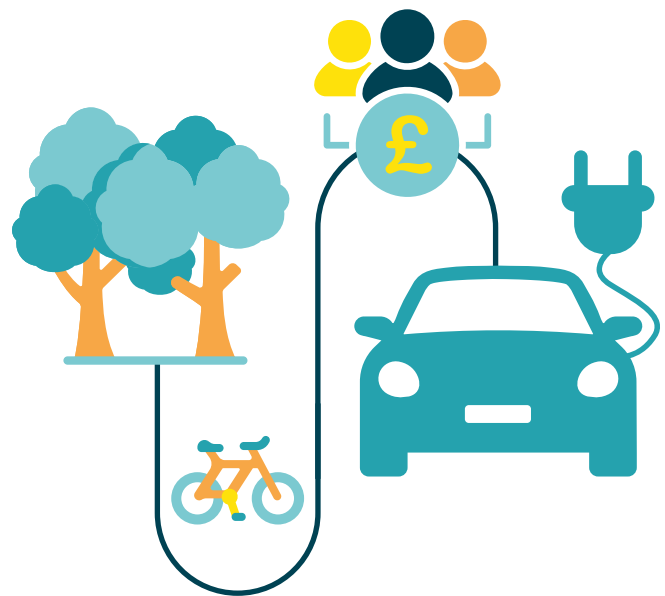
Fodd bynnag, mae pwysau cyllidebol sylweddol ar awdurdodau lleol Cymru a Llywodraeth Cymru, sef ffynhonnell allweddol o gyllid ar gyfer prosiectau sero net awdurdodau lleol. O ganlyniad, mae angen ystyried sut mae awdurdodau lleol yn blaenoriaethu eu gweithredoedd hinsawdd o fewn cyfyngiadau ariannol ac archwilio gwahanol ffynonellau cyllid, gan gynnwys gan y sector preifat.

Gofynnodd CLILC i WCPP adolygu'r dystiolaeth sydd ar gael ar bolisiâu a dulliau gweithredu a ddefnyddir gan awdurdodau lleol mewn gwledydd a rhanbarthau eraill, gan ystyried y gwersi i Gymru ar gyfer pontio dan arweiniad awdurdodau lleol i sero net o ran:

- i) **Blaenoriaethu ymyriadau newid hinsawdd; ac**
- ii) **Ariannu sector preifat.**

Dylanwad awdurdodau lleol ar leihau allyriadau

Mae awdurdodau lleol yn dylanwadu ar leihau allyriadau o'u gwasanaethau a'u gweithgareddau eu hunain, a gallant hefyd effeithio ar allyriadau gan drigolion a busnesau yn eu hardal. Mae dadl ynghylch a ddylai awdurdodau lleol roi blaenoriaeth i leihau eu **hallyriadau dinesig**, neu ganolbwyntio ar ddylanwadu ar **leihau allyriadau cymunedol**. Er bod Llywodraeth Cymru yn cydnabod rôl ddylanwadol bwysig awdurdodau lleol, y cyfeiriad strategol sefydledig yw i awdurdodau lleol ganolbwyntio ar leihau allyriadau dinesig (o'u gweithgareddau eu hunain), i gyflawni uchelgais 2030 ar gyfer sector

cyhoeddus sero net yng Nghymru. Bydd datgarboneiddio'r sector cyhoeddus yn gofyn am fuddsoddiad cyfalaf sylweddol, yn enwedig mewn meysydd fel adeiladau a thrafnidiaeth; a bydd ariannu hyn yn debygol o fod yn rhwystr sylweddol (UK CCC, 2020).

Mae amcangyfrifon yn awgrymu bod allyriadau dinesig rhwng 2% a 9% o gyfanswm yr allyriadau (gweler UK CCC, 2020; Sefydliad Newid Hinsawdd Caeredin, 2021, 2021). O ystyried mai cyfran gymharol fach yn unig o gyfanswm yr allyriadau yw gweithgareddau awdurdodau lleol, ac y bydd lleihau'r rhain yn gofyn am fuddsoddiad cyfalaf sylweddol, efallai y gellir cyflawni gostyngiadau mwy yng nghyfanswm yr allyriadau cymunedol drwy ganolbwyntio ar sut y gallant ddylanwadu ar drigolion a busnesau i leihau eu hallyriadau.

Mae'n bosibl y gellid cyflawni gostyngiadau mwy yng nghyfanswm yr allyriadau cymunedol drwy ganolbwyntio ar sut y gallant ddylanwadu ar drigolion a busnesau i leihau eu hallyriadau

Blaenoriaethu gweithredu hinsawdd lleol

Er mwyn penderfynu pa gamau hinsawdd i'w blaenoriaethu, mae angen i awdurdodau lleol ddeall proffiliau allyriadau eu hardaloedd yn gyntaf. Mae ein hadroddiad llawn yn cyflwyno pum astudiaeth achos o'r DU a Chanada ar sut mae llywodraethau lleol eraill wedi ceisio deall eu ffynonellau allyriadau a blaenoriaethu camau gweithredu posibl.

Mae'r astudiaethau achos yn amlygu, yn seiliedig ar y modelu presennol, ei bod yn annhebygol iawn y bydd cyfanswm yr allyriadau cymunedol mewn cyd-destunau amrywiol yn cyrraedd sero net erbyn 2050. Felly bydd angen gwneud penderfyniadau gwleidyddol ynghylch pa gamau y dylid eu blaenoriaethu a phryd, gydag angen i fod yn ymatebol ac yn addasol yn y dyfodol.

O'n hadolygiadau o astudiaethau achos a'r llenyddiaeth ehangach, canfuom bedwar prif faen prawf y gellid eu defnyddio i flaenoriaethu camau gweithredu hinsawdd lleol:

- Gostyngiadau posibl mewn allyriadau;
- Cost (i lywodraeth leol a rhanddeiliaid preifat);
- Rheolaeth a dylanwad awdurdodau lleol; a
- Gweithredu mewn ffordd haws.

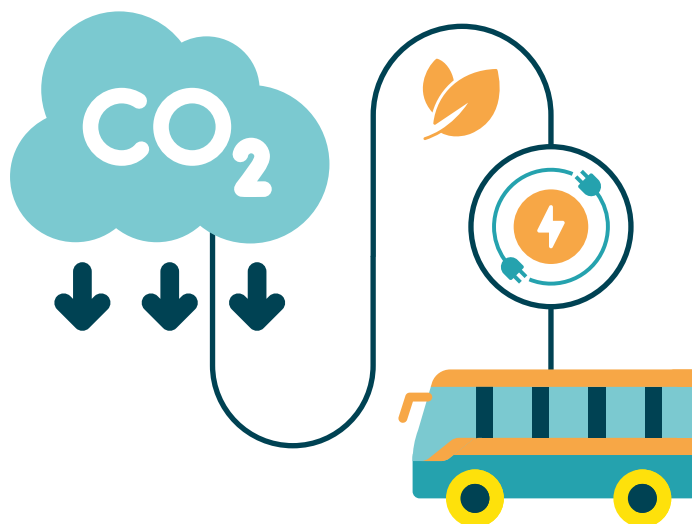
Hyd yn oed lle gall awdurdodau lleol reoli allyriadau yn uniongyrchol, gall rhwystrau cost neu weithredu godi. Felly, gallai fod yn fwy effeithiol blaenoriaethu ymyriadau eraill, yn enwedig ar gyfer prosiectau sydd angen buddsoddiad cyfalaf sylweddol.

Mae rhai awdurdodau lleol yn datblygu rhestrau allyriadau i gasglu cyfanswm yr allyriadau cymunedol yn eu hardal. Gall y rhestrau eiddo hyn helpu awdurdodau i ddatblygu llwybrau sy'n ystyried senarios lluosog a lefelau uchelgais tuag at sero net, darparu data clir a chyson ar gynnydd a llwyddiant polisi, a dangos i randdeiliaid eu blaenoriaethau a'u hymrwymiad i

gyflawni sero net. Gall y dull hwn helpu i ddenu'r mathau eraill o fuddsoddiad sydd eu hangen i ariannu llawer o ymyriadau er mwyn i awdurdodau lleol gyrraedd sero net.

Mae awdurdodau lleol Cymru eisoes yn casglu ac yn adrodd ar ddata ar allyriadau dinesig i Lywodraeth Cymru, ond ychydig o awdurdodau lleol ledled y DU sy'n casglu ac yn adrodd ar ddata ar gyfanswm allyriadau cymunedol (Sefydliad Newid Hinsawdd Caeredin, 2021). Mae cwestiynau ynghylch a ddylid ystyried lleihau allyriadau dinesig yn her ar wahân i leihau cyfanswm allyriadau cymunedol. Mae rhai llywodraethau lleol, yn y DU a thramor, yn gweld yr heriau yn gydgysylltiedig ac wedi datblygu strategaethau hinsawdd sy'n gweld lleihau allyriadau dinesig fel un agwedd o fewn y nod trosfwaol o gyflawni allyriadau cymunedol sero net. Mae eraill wedi dewis mynd i'r afael â'r heriau ar wahân, gan ddatblygu cynlluniau gweithredu hinsawdd penodol ar gyfer allyriadau dinesig a chyfanswm allyriadau cymunedol.

O ystyried mai Cymru yw'r unig wlad yn y DU sydd ag uchelgais benodol ar gyfer sector cyhoeddus sero net (erbyn 2030) ac ymrwymiad gan Lywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol Cymru i gyflawni hyn, efallai mai datblygu cynlluniau gweithredu hinsawdd ar wahân sy'n seiliedig ar dystiolaeth fyddai'r ymagwedd fwyaf ymarferol. Fodd bynnag, bydd yn bwysig osgoi dyblygu, a gwneud y mwyaf o'r rhyng-gysylltiadau ar draws y ddwy sector.

Mathau amgen o ariannu ymyriadau sero net lleol

Mae cyrff cyhoeddus a sefydliadau preifat wedi datblygu canllawiau i gefnogi awdurdodau lleol i ymgysylltu â mathau traddodiadol a newydd o ariannu. O ystyried yr amserlenni sy'n gysylltiedig â'r newid i sero net a'r angen dybryd am fuddsoddiad, bydd angen i awdurdodau lleol ddewis ymyriadau a dod o hyd i opsiynau ariannu sy'n ymarferol yn y tymor byr. Mae'n debygol y bydd hyn yn dibynnu ar allu ac adnoddau mewnol.

O ystyried yr amserlenni sy'n gysylltiedig â'r newid i sero net a'r angen dybryd am fuddsoddiad, bydd angen i awdurdodau lleol ddewis ymyriadau a dod o hyd i opsiynau ariannu sy'n ymarferol yn y tymor byr

Mae awdurdodau lleol yn wynebu dau brif rwystr wrth ddefnyddio ffynonellau cyllid eraill i ariannu'r cyfnod pontio sero net: i) darnio'r dirwedd ariannu; a ii) yr arbenigedd technegol cyfyngedig o fewn awdurdodau lleol (Pwyllgor Archwilio'r Amgylchedd, 2023). Er mwyn annog mwy o fuddsoddiad preifat yn llwyddiannus mewn prosiectau awdurdodau lleol, bydd angen meithrin gallu er mwyn datblygu gwybodaeth am fecanweithiau ariannu newydd, ac adnoddau i ddarparu cyngor ariannol a chyfreithiol ar bartneriaethau posibl.

Er mwyn sicrhau buddsoddiad preifat, mae angen ffrwd refeniw fasnachol hyfyw ar brosiectau a all ddarparu enillion digonol ar fuddsoddiad; fel arall, efallai y bydd amharodrwydd i fuddsoddi, ac efallai y bydd angen cyllid grant yn lle hynny (Innovate UK a PWC, 2023). Nid yw llawer o awdurdodau lleol wedi archwilio'r ystod o opsiynau ariannu posibl, gyda'r mwyafrif helaeth o'r cyllid seilwaith (78%) wedi'i sicrhau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith

Cyhoeddus, y mae ei allu i fenthycu yn mynd yn fwyfwy cyfyngedig (Innovate UK a PWC, 2023). Mae canllawiau eraill yn amlygu'r angen i symud o ddulliau prosiect-wrth-brosiect i raglen fuddsoddi systematig, gan greu sicrwydd polisi a chydlynu i dawelu meddwl buddsoddwyr (Tingey a Webb, 2020).

Cyfeirir yn aml at gronfeydd pensiwn fel ffynhonnell bosibl o gyfalaf ar gyfer prosiectau risg isel a hirdymor; fodd bynnag, bu rhywfaint o wrthwynebiad gan y sector pensiwn. Mae cwestiynau'n codi ynghylch a yw cefnogi amcanion polisi'r llywodraeth yn cyd-fynd â'u cenhadaeth graidd o adeiladu cronfeydd ymddeoliad ar gyfer eu haelodau, a phryderon ynghylch buddsoddiad tebyg i Fenter Cyllid Preifat yn dilyn methiant cymharol y polisi yn y 2000au (Gordon, 2023).

At hynny, gall buddsoddwyr preifat fod yn amharod i fuddsoddi oherwydd diffyg data a natur raddfa fach llawer o brosiectau. Mae'r rhan fwyaf o bartneriaethau presennol rhwng buddsoddwyr preifat a llywodraeth leol wedi digwydd ar lefel awdurdod cyfun yn Lloegr (gweler isod am enghreifftiau), gan elwa ar arbedion maint a llif o brosiectau posibl sydd wedi'u datblygu'n well. Yng Nghymru, efallai y bydd angen i awdurdodau lleol gydweithio ar brosiectau tebyg i ddatblygu'r hyfywedd masnachol sydd ei angen i ddenu buddsoddwyr. Gellid ystyried cyd-bwyllgorau corfforaethol yn strwythur cydweithio posibl.

Gall buddsoddwyr preifat fod yn amharod i fuddsoddi oherwydd diffyg data a natur raddfa fach llawer o brosiectau

Mae sawl canllaw yn ymdrin â mathau posibl o gyllid ar gyfer awdurdodau lleol, gan gynnwys:

- **Sero Net 2035**
- **Ariannu Prosiectau Sero Net Lleol: Arweiniad i Awdurdodau Lleol**
- **Datgloi Buddsoddiad Preifat ar gyfer Sero Net – Canllaw Ymarferol i Awdurdodau Lleol**

Mae'r canllawiau hyn yn rhoi cipolwg ar rwystrau i weithredu, datblygu gallu, a throsolwg o wahanol ffynonellau cyllid posibl.

Meithrin gallu a threialu

Mae sawl sefydliad yn cefnogi gallu awdurdodau lleol i annog mwy o fuddsoddiad preifat.

Un o'r rhain yw [Swyddogaeth Cyngori Lleol](#) Banc Seilwaith y DU (UKIB), sydd â £4 biliwn mewn cyfalaf ar gael i awdurdodau lleol ym mhedair gwlad y DU, ac sy'n darparu cyngor diduedd ochr yn ochr ag opsiynau ariannu. Mae'r UKIB wedi ymrwymo i feithrin ei harbenigedd ei hun mewn tri maes lle mae awdurdodau lleol wedi mynegi diddordeb sylweddol: ôl-osod, rhwydweithiau gwres a thrafnidiaeth. Fodd bynnag, ymddengys mai cyfyngedig fu'r defnydd o'r cynllun hwn yng Nghymru.

Yn Lloegr, mae [Hybiau Net Sero](#) a ariennir gan Lywodraeth y DU (canolfannau ynni lleol gynt) yn cefnogi pob ardal i gyrraedd sero net. Maent yn anelu at ddenu buddsoddiad masnachol, codi ymwybyddiaeth, a hwyluso trosglwyddo gwybodaeth gydag awdurdodau lleol. Wedi'u sefydlu'n wreiddiol i roi cyngor a chymorth technegol i brosiectau ynni cymunedol gael mynediad at gyllid o'r Gronfa Ynni Cymunedol Gwledig, mae'r canolfannau hyn wedi parhau i gefnogi awdurdodau lleol i ddenu buddsoddiad ar gyfer prosiectau sero net, hyd yn oed ar ôl i'r cyllid gwreiddiol ddod i ben. Mae'r ailenwi'n adlewyrchu symudiad o ddatgarboneiddio sectoraidd i ddull seiliedig ar le, sydd bellach yn darparu cymorth i brosiectau gan gynnwys ôl-osod,

trafnidiaeth a datgarboneiddio'r sector cyhoeddus.

Gallai cadw dull sectoraidd o ddatgarboneiddio gynyddu hyfywedd masnachol prosiectau. Er enghraifft, drwy ganolbwyntio ar un maes megis rhwydweithiau gwres ar draws pob maes, yn hytrach nag ystod o brosiectau gwahanol mewn meysydd lluosog. P'un a yw dull gweithredu seiliedig ar le neu sector yn cael ei ffafrio yng Nghymru, gallai cynllun trosglwyddo gwybodaeth a chymorth canolog helpu i wella capasiti awdurdodau lleol.

Gallai cynllun trosglwyddo gwybodaeth a chymorth canolog helpu i wella gallu awdurdodau lleol

Fel y crybwyllwyd uchod, mae llawer o bartneriaethau presennol ym maes ariannu gwyrdd yn Lloegr wedi digwydd ar lefel awdurdod cyfun. Mae [Cyfleuster Cyllid Hinsawdd Llundain](#) (LCFF), a sefydlwyd yn 2023 gan Faer Llundain mewn cydweithrediad â'r [Sefydliad Cyllid Gwyrdd](#) (GFI), yn caniatáu i sefydliadau wneud cais am fenthyciadau sy'n amrywio o £1m i £75m, gyda thelerau benthyciad hyblyg a chyfraddau is na y Bwrdd Buddsoddi mewn Gwaith Cyhoeddus. Yn bwysig, mae'r LCFF yn cynnwys un adnodd cymorth prosiect i helpu sefydliadau i gael mynediad at fuddsoddiad preifat, a datblygu gwybodaeth buddsoddwyr am brosiectau sy'n ymwneud â'r hinsawdd, gan gynyddu'r cyllid sydd ar gael.

Mae Awdurdod **Cyfun Manceinion** hefyd wedi partneru â GFI i dreialu cynhyrchion ariannol ar gyfer datgarboneiddio cartrefi, gan wasanaethu o bosibl fel glasbrint ar gyfer awdurdodau lleol eraill. Mae'r bartneriaeth hon wedi sefydlu sawl datrysiad ar gyfer landlordiaid a pherchnogion tai, gan gynnig ffynonellau cyfalaf preifat a chyfunol, gan gynnwys:

- Cyllid ôl-osod integredig, gyda'r nod o gymell ôl-osod ar gyfer preswylwyr heb gronfeydd arian parod mawr;
- Ymgyrch morgeisi gwyrdd;
- Bondiau hinsawdd lleol (gweler isod);
- Cytundebau rhentu gwyrdd yn cynnig 'rhent cynnes' ar gyfer rhent a biliau ynni; a
- Chyllid cysylltiedig ag eiddo, lle mae ad-daliadau ar gyfer mesurau effeithlonrwydd ynni yn gysylltiedig â'r eiddo ac yn cael eu trosglwyddo i berchnogion newydd ar ôl eu gwerthu.

Mae'r bartneriaeth hon yn cynnwys mathau o ariannu nad ydynt wedi'u gweithredu eto yn y DU, sy'n golygu nad oes tystiolaeth o'u dichonoldeb na'u heffeithiolrwydd. Fodd bynnag, mae'n amlygu'r potensial ar gyfer mesurau arloesol a ddatblygwyd mewn partneriaeth â sefydliadau sy'n cynnig cyngor arbenigol i awdurdodau lleol.

Bondiau hinsawdd lleol

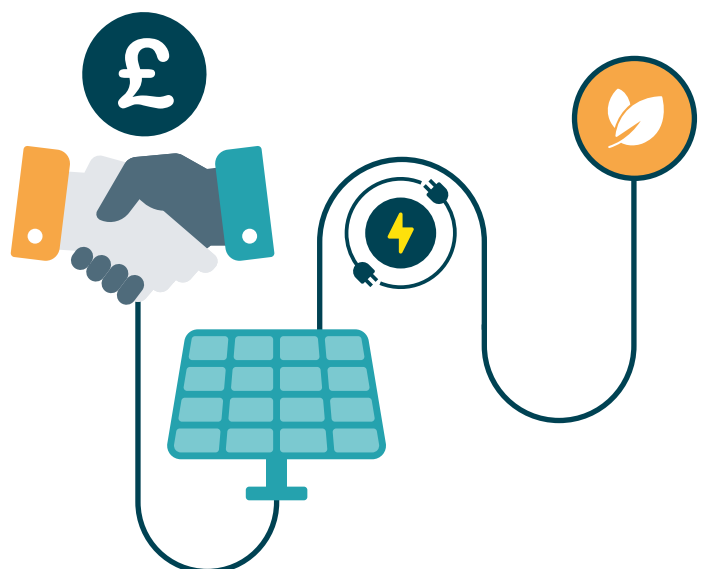
Mae bondiau hinsawdd lleol, a elwir hefyd yn fuddsoddiadau trefol cymunedol, yn cynnwys buddsoddiadau llai sy'n gysylltiedig â phrosiectau penodol o fewn ardal yr awdurdod lleol. Mae cynghorau'n cynhyrchu arian yn uniongyrchol gan y cyhoedd, sy'n gallu buddsoddi o leiaf £5 a chael elw ystyrlon ar eu buddsoddiad. Mae'r dull hwn nid yn unig yn cynnwys y gymuned wrth ariannu prosiectau hinsawdd, ond mae hefyd yn cynnig cyfraddau sy'n is na chyfradd gyfatebol y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus adeg cyhoeddi. Mae sawl cyngor yn y DU wedi cyhoeddi bondiau hinsawdd lleol i ariannu prosiectau gan gynnwys plannu coed, pwyntiau gwefru cerbydau

trydan, gwelliannau effeithlonrwydd ynni, gwelliannau teithio llesol, ac ailosod ffylod.

Mae'r arian a godwyd wedi bod yn fach hyd yma, ond gan ei fod yn fecanwaith sy'n dod i'r amlwg, gallai cyhoeddiadau yn y dyfodol fod yn fwy. O ystyried y dull cydweithredol a'r cyd-fuddiannau economaidd ac amgylcheddol, gallai'r dull hwn helpu awdurdodau lleol Cymru i gyflawni sawl Nod Llesiant.

Polisi gwrthbwysu carbon

Yng Nghymru, rhaid i'r holl wrthbwysu carbon o fewn cyfnod cyllideb garbon 2021-2025 ddigwydd drwy gamau domestig, sy'n golygu bod yn rhaid iddo ddod o Gymru. Bydd y terfyn gwrthbwysu ar gyfer y cyfnod nesaf (2026-2030) yn cael ei osod erbyn 2025 fan bellaf, ac mae Llywodraeth Cymru wedi nodi y bydd unrhyw wrthbwysu yn debygol o gael ei ddefnyddio mewn ffordd gyfyngedig yn unig (Llywodraeth Cymru, 2021). Ar lefel y DU, mae'r Swyddfa Seneddol dros Wyddoniaeth a Thechnoleg (POST) wedi datblygu nodyn briffio sy'n amlygu heriau sy'n ymwneud â chynlluniau gwrthbwysu rhyngwladol (Wentworth a Hooker, 2024). Er bod gan awdurdodau lleol ddiddordeb mewn deall cynlluniau gwrthbwysu carbon sy'n bodloni'r gofynion domestig a nodir gan Lywodraeth Cymru, gallai galwadau cystadleuol am dir yng Nghymru ar gyfer atafaelu, amaethyddiaeth, a defnyddiau eraill ei gwneud yn anodd sicrhau gostyngiadau sylweddol mewn allyriadau drwy'r dull hwn.

Casgliad

Wrth ddatblygu strategaethau a chynlluniau cyflawni ar gyfer mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd, bydd angen i awdurdodau lleol bennu'r cydbwysedd rhwng blaenoriaethu gostyngiadau mewn allyriadau dinesig o'u gweithrediadau, a defnyddio eu dylanwad i leihau cyfanswm allyriadau cymunedol drwy alluogi newid ymddygiad yn eu cymunedau. Gall strategaeth glir hefyd hwyluso buddsoddiad drwy ddangos bod gan awdurdodau lleol gyfres o ymrwymïadau hirdymor, wedi'u diffinio'n dda. Mae'r meini prawf i'w hystyried wrth ddewis beth i'w flaenoriaethu yn cynnwys gostyngiadau rhagamcanol mewn allyriadau, rhwyddineb gweithredu, dylanwad awdurdodau lleol, a chostau.

Gall strategaeth glir hefyd hwyluso buddsoddiad drwy ddangos bod gan awdurdodau lleol gyfres o ymrwymïadau hirdymor, wedi'u diffinio'n dda

Er bod rhai awdurdodau lleol yn mynd i'r afael ag allyriadau dinesig fel un agwedd ar gyflawni allyriadau cymunedol net sero, efallai y byddai'n fwy synhwyrol yng nghyd-destun Cymru i awdurdodau lleol ddatblygu cynlluniau hinsawdd ar wahân ar gyfer lleihau allyriadau mewn meysydd lle mae ganddynt reolaeth uniongyrchol, a lle gallant ddylanwadu ar leihau allyriadau yn eu cymunedau. Mae ariannu gweithredu lleol ar yr hinsawdd yn her sylweddol. Mae awdurdodau lleol yn dibynnu'n helaeth ar fathau traddodiadol o gyllid ar gyfer buddsoddiad cyfalaf, yn enwedig y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus. Mae yna hefyd rwystrau i ddenu buddsoddiad mewn perthynas â chyfeiriad polisi, data a chapasiti llywodraeth leol.

Mae rhai mathau o gyfranogiad gan y sector preifat bellach yn gymharol eang, ond maent yn dueddol o fod ar raddfa fach neu ar raddfa fawr gyda symiau sylweddol o arian cyhoeddus. Yng Nghymru, mae potensial i awdurdodau lleol greu cyfleoedd cyfun ar gyfer buddsoddiad preifat ar draws sawl ardal awdurdod lleol. Gallai defnyddio strwythurau presennol a gwefan a rennir tebyg i Sell2Wales hwyluso hyn. Gallai cydweithredu â'r Sefydliad Cyllid Gwyrdd hefyd ganiatáu i awdurdodau lleol Cymru dreialu bondiau hinsawdd lleol.

Gallai cyfuno cyfleoedd gefnogi dull sectoraidd o ddatgarboneiddio, gyda chymau gweithredu cydgysylltiedig ar draws ystod o ddaearyddiaethau gan ganiatáu mynediad i arbedion maint a chyfleoedd cyllid. Gall natur seiliedig ar le awdurdodau lleol wneud hyn yn heriol, ond gall fforymau rhanbarthol fel cydbwyllgorau corfforaethol helpu gyda chydgyssylltu a rhannu gwybodaeth.

Yn ymarferol, gall fod yn anodd i ymyriadau hinsawdd gyflawni eu gostyngiadau rhagamcanol mewn allyriadau. Felly, mae'n hollbwysig bod polisiâu sy'n cael eu datblygu, eu blaenoriaethu, eu hariannu a'u gweithredu ar lefel leol yn cael eu gwerthuso'n drylwyr, yn ddelfrydol gyda mesurau cyson a chymaradwy i rannu dysgu ledled Cymru. Gallai CLILC a Llywodraeth Cymru hwyluso'r dysgu hwn.

Er mwyn rheoli'r cymhlethdod cynhenid sydd ynghlwm wrth symud tuag at sero net, mae'n hanfodol bod cymorth i awdurdodau lleol ddatblygu eu gallu yn parhau. Gall adnoddau cyfun i helpu awdurdodau gael mynediad at opsiynau cyllid, eu rheoli a'u defnyddio'n hyderus, fel cynlluniau trosglwyddo gwybodaeth a chymorth penodol a chanolog, helpu gyda hyn. Bydd rhannu arferion gorau rhwng awdurdodau yn rhan hanfodol o ddatgarboneiddio llwyddiannus.

Geirdaon

Gordon, A.S., (2023). **Buddsoddi yn ein dyfodol: sut y gall y llywodraeth a buddsoddwyr preifat gydweithio'n well er lles y cyhoedd.** Sefydliad Ymchwil Grantham ar Newid Hinsawdd a'r Amgylchedd. Adalwyd o: <https://www.lse.ac.uk/granthaminstitute/news/investing-in-our-future-how-government-and-private-investors-can-work-better-together-for-the-public-da/>

Innovate UK a PWC (2023) **Ariannu Prosiectau Sero Net Lleol: Arweiniad i Awdurdodau Lleol** Innovate UK Adalwyd o: <https://iuk.ktn-uk.org/wp-content/uploads/2023/12/Financing-Local-Net-Zero-Projects-A-Guide-for-Local-Authorities.pdf>

Llywodraeth Cymru (2021a). **Cyllideb Carbon Sero Net Cymru 2 (2021 i 2025).** Adalwyd o: <https://llyw.cymru/net-sero-wales-carbon-budget-2-2021-2025>

Pwyllgor Archwilio Amgylcheddol (2023) **Y sector ariannol a phontio sero net y DU: Adroddiad cyntaf sesiwn 2023.** Adalwyd o: <https://publications.parliament.uk/pa/cm5804/cmselect/cmenvaud/277/report.html>

Sefydliad Newid Hinsawdd Caeredin (2021). **Cyfraniadau Awdurdodau Lleol i Sero Net.** DU 100 Adalwyd o: https://www.uk100.org/sites/default/files/publications/LA%20Contributions_Final.pdf

Tingey, M. a Webb, J. (2020) **Ardaloedd sero net: uchelgais a gwerth buddsoddiad awdurdodau lleol y DU.** Canolfan Ymchwil Chwyldro Ynni. Adalwyd o: https://www.energyrev.org.uk/media/1440/energyrev-net-zero-localities_202009.pdf

UK CCC (2020). **Awdurdodau Lleol a'r Chweched Gyllideb Garbon.** Adalwyd o: <https://www.theccc.org.uk/publication/local-authorities-and-the-sixth-carbon-budget/>

Wentworth a Hooker (2024) **Briff Ymchwil: Polisi gwrthbwysu carbon Swyddfa Seneddol Gwyddoniaeth a Thechnoleg.** Adalwyd o <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-0713/>

Rhagor o wybodaeth

I gael yr adroddiad llawn gweler: Notman, G., Johnson, E., Price, J., a Tilley, H. (2024) **Trosglwyddiad a arweinir gan awdurdod lleol i sero net: Gwersi i Gymru o wledydd a rhanbarthau eraill.** Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru.

Ynglŷn â Chanolfan Polisi Cyhoeddus Cymru

Yma yn y Ganolfan, rydym yn cydweithio ag arbenigwyr polisi arweiniol i ddarparu tystiolaeth o ansawdd uchel a chynghor annibynnol i weinidogion, y gwasanaeth sifil a gwasanaethau cyhoeddus Cymru, sy'n eu helpu i wella penderfyniadau a chanlyniadau o ran polisi.

Mae'r Ganolfan, a ariennir gan y Cyngor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol a Llywodraeth Cymru, wedi'i lleoli ym Mhrifysgol Caerdydd ac yn aelod o Rwydwaith What Works y DU.

Awdur y briff polisi

Greg Notman

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch a:
greg.notman@wcpp.org.uk | info@wcpp.org.uk
+44 (0)29 2087 5345

Wales Centre for Public Policy Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru

Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru

Prifysgol Caerdydd, Sbarc | Spark,
Heol Maindy, Caerdydd CF24 4HQ

 IPPO INTERNATIONAL
PUBLIC POLICY
OBSERVATORY

 www.wcpp.org.uk

 029 2087 5345

 info@wcpp.org.uk

 @WCfPP

 CARDIFF
UNIVERSITY
PRIFYSGOL
CAERDYDD

 UKRI
Economic
and Social
Research Council

Llywodraeth Cymru
Welsh Government